DREPTURILE LINGVISTICE ALE LOCALITĂȚII FRIZIENE ÎN OLANDA ESTE EXEMPLAR PENTRU ROMÂNIA.

LANGUAGE-RIGHTS.EU

JURISPRUDENȚA OLANDEZĂ ÎN PRIVINȚA LIMBEI MINORITARE FRIZONĂ ESTE UN EXEMPLU PENTRU LOCUITORII CU LIMBA MATERNĂ MAGHIARĂ DIN ROMÂNIA.

DRS. G LANDMAN IANUARIE 2010.

LANGUAGE-RIGHTS.EU

1. Introducere

În Olanda, asemănător României, există o limbă minoritară, cea frisiană, care este vorbită de apropare jumătate de milioane de persoane care formez o comunitate autonomă în partea nordică a țării, Provincia Frizia. Limba frisiană este diferită de cea olandeză, este independentă, și se aseamănă cu limba engleza antică. În Olanda 440 mii de persoane vorbesc frisiană, din care 350 mii o consideră limbă maternă. Astfel în Olanda aproape 3% din populație cunoaște limba frisiană, iar aproape 2% o consideră limba maternă. În Provincia Frizia 95% din populație înțelege frisiană.

2. Cadrul juridic al folosinței limbii frisiene

Olanda a ratificat Carta Europeană a Limbilor regionale sau minoritare (care a fost ratificat de România în 2008 și de Slovacia în 2002). Limba frisiană se folosește în primul rând în Provincia Frizia, și se poate folosi ca și limbă oficială în Frizia. În Olanda folosința limbei frisiene nu este legat de un procentaj administrativ, cum se întâmplă în Transilvania, unde se poate folosi limba maghiară doar în localitățile unde populația minoritară depășește 20%. Din păcate și în Olanda s-a întâmplat ca limba minoritară să fie foarte limitată. Astfel în 1948 autoritățile olandeze încă au sancționat într-un mod excepționale de jignitor țăranii frisieni, din cauza că pe cana cu lapte au scris în limba friz cuvântul molke (lapte) și nu în olandeză (melk). Autoritățile au motivat procedura oficială prin faptul că nu se poate folosi denumirea frisiană conform ordonanței guvernamentale în vigoare. Încă mulți din populația frisiană au amintiri din perioada dinainte de 1951, așa numită vinerea de bastoane (kneppelfreed), când poliția cu o atitudine foarte dură a dizolvat un grup de protestatari, care au acționat pentru folosirea oficială a limbii frisiană în procesele instanțelor juridice.

LANGUAGE-RIGHTS.EU

3. Limba frisiană în învățământ

În Provincia Frizia este obligatoriu pentru toți elevii din învățământul preuniversitar studierea limbii frisiene. Astfel chiar dacă doar 54% din populație consideră limba frisiană limba maternală fiecare locuitor cunoaște limba frisiană. În Provincia Frizia au pornit învățământul preuniversitar trilingv, unde se predă în limba frisiană, olandeză și engleză. Fiecare entitate oficială educațională accentuează faptul că învățământul în limba maternă este o condiție elementară pentru a se descurca. Mai multe cercetări dovedesc că acei copii care studiază în limba maternă se descurcă mai bine și au învățat limba olandeză și engleză tot așa ca și copii care locuiesc în zonă lingvistică olandeză, chiar învață și mai repede engleza. Din păcate nici până astăzi nu a dispărut idea eronată foarte distructivă ca acel copil care învață în limba majorității și nu în limba minorității se descurcă mai bine.

4. Limba frisiană în comerț

În Provincia Frizia există mai multe societăți comerciale care folosește limba frisiană în activitate comercială. În mod natural nu există nicio lege sau presiune asupra celor care folosesc exclusiv limba frisiană fără inscripții olandeze. Mai mult de atât, ultimul beneficiază și de sprijin de stat. AFUK (Fundația limba frisiană) distribuie gratuit autocolante prin care semnalează cumpărătorilor că se poate vorbii în limba frisiană.

5. Limba frisiană în administrație publică

În zilele noastre deja în Provincia Frizia comunele decid dacă se amplasează sau nu și tăbliţe în limba olandeză pe lângă inscripţiile de limbă frisiană. Astfel în unele comune se poate întâlni doar cu inscripţii de comună și de străzi doar în limbă frisiană. Dacă decid să amplaseze și tăbliţe bilingve atunci cea frisiană va fi înainte celui olandeze. În primăriile și sediul consiliului judeţean a Provinciei Frizia inscripţiile cu denumire instituţiilor sunt în limba frisiană.

În cazul concursurilor pentru un loc de muncă în administrație publică din Provincia Frizia este o condiţie esenţială cunoaștere sau atitudinea pozitivă faţă de limba frisiană. În Provincia Frizia fiecare locuitor nou primeşte în cadou un curs de limbă frisiană. Aşa vor autorităţile friziene să motiveze oamenii să studiază limba frisiană. Finanţează mai multe campanii din fonduri de stat și europene care convingă oamenii să vorbească limba frisiană la locurile de muncă sau în oficii. Bineînţeles că și părinţii sunt atenţionaţi să se ocupă cu sprijinirea limbii frisiene ca și limbă maternă. Este valabil și pentru localităţile unde proporţia frisiană este foarte mica (10% sau mai puţin). În afară de acestea o parte din localităţile frisiene comunică exclusiv în frisiană cu consiliul judeţean.

Numele instituţiilor publice în general sunt doar în frisiană, de exemplu wetterskip (agenţia judeţeană de apă). Oficial nu se poate folosi denumirea olandeză.

Cei care pot dovedi că sunt originare din Provincia Frizia pot reformula în frisiană originală numele care i-au fost schimbate în olandeză. Astfel de exemplu Zuidema se transformă în Sudema sau Roodbergen în Readbergen.

LANGUAGE-RIGHTS.EU

6. Limba frisiană în instanţele judecătoreşti

Frisiana este o limba integral oficială în Provincia Frizia. În instanţele judecătoreşti de la proces verbal până la hotărâre toate pot fi formulate în limba frisiană. Dacă vrem să înfiinţăm o firmă sau o societate o putem face şi în limba frisiană. Celelalte acte notariale, fie un simplu contract de vânzare-cumpărare, fie un testament, se pot formula în limba frisiană fără să însoţim cu o traducere olandeză. Conform datelor judecătoriei din Ljouwert 53% din angajaţii judecătoriei vorbesc limba frisiană, şi 46% înţeleg limba frisiană. A rămas 1% din angajaţi, un grup care formează o excepţie ciudată, având în vedere că în concursurile de la judecătorie este o condiţie obligatorie cunoaşterea limbii frisiene.

7. Limba frisiană în presă

În Olanda grupul media frisiană Omrop Fyslan este cea care transmite în cadrul mass-mediei publice emisiuni de radio şi de televiziune în limba frisiană. În mai multe ziare apar articole în limba frisiană. În Olanda cărţile şi publicaţiile frisiene primesc subvenţii de stat. Ocazional se întâmplă ca un faimos cântăreţ olandez produce dintr-un hit şi o versiune frisiană, cum a făcut şi Guus Meeuwis, când în Ljouwert a cântat unul dintre cel mai mari hituri în frisiană („It is in Nacht"). Învăţarea accentului frizon pentru un olandez poate fi o mare sarcină.

8. Campania Vorbeşte în frisiană

Promovarea limbei frisiene se desfăşoare prin mai multe campanii. Până 1980 limba frisiană a fost limitată, şi oficial o puteau folosi doar cu condiţii foarte dure.

În zilele noastre există fonduri judeţene, naţionale şi europene pentru folosirea limbii frizone. Fiecare direcţie politică din Provincia Frizia vede în Carta Europeană a Limbilor regionale sau minoritare izvorul drepturilor şi baza normelor pentru apărarea limbii frisiene şi folosirea ei exclusivă.

9. Limbă oficială, fără condiţii limitative

Din păcate şi în Olanda încă există detalii confuze, chiar dacă frisiana este limbă oficială în Provincia Frizia. Astfel se poate întâmpla ca în afara Provinciei Frizia aplicarea drepturilor lingvistice se confruntă cu bariere de ordin practic. Carta Europeană a Limbilor regionale sau minoritare se referă doar la Provincia Frizia. Se întâmplă că nu sunt atenţi la drepturile lingvistice frisiene, de exemplu în paşaportul şi permisul de conducere olandez nu apar inscripţii frisiene. Organizaţiile frisiene de reprezentare solicită încetarea acestor manifestări discriminatorii.

10. Direcţii despre folosirea limbii frisiene

Zeci de localităţi au acceptat o direcţie politică, care se referă la următoarele:

- Inscripţii exclusive frisiene la Primărie.
- Locuri de muncă anunţate exclusive în frisiană.

- Comunicarea între localităţile frizone să se desfăşoare doar în frisiană.
- Noile denumiri stradale doar în frisiană.
- Primăria comunică în limba frisiană cu cetăţenii.
- Trebuie cât mai multe publicaţii frizone
- Consiliul să formuleze procesul verbal doar în frisiană

Legea olandeză asigură dreptul celor care nu vorbesc frisiană să se poate informa despre hotărârile consiliilor şi în olandeză. Acest drept poate fi aplicat de către o persoană cu limba maternă olandeză prin obţinerea unui traduceri. În situaţia în care persoane cu limba maternă olandeză are un interes în cazul respectiv el nu trebuie să plătească pentru traducere.

11. Propuneri suplimentare pentru apărarea drepturilor lingvistice

Organul deliberativ al limbilor regionale europene a propus guvernului olandez că în situaţia în care guvernul va include în constituţia că olandeza este limba oficială atunci să include şi limba frisiană ca oficială. Subiect a intrat în agenda politică după ce câţiva politicieni olandezi au sugerat posibilitatea includerii în constituţie limba oficială a Olandei. Organul frizon a propus formula următoare în cazul în care se modifică constituţia. Limba oficială a Olandei este olandeză, în Provincia Frizia şi limba frisiană este oficială. Altfel şi în Finlanda, Slovenia, Spania şi Elveţia sunt mai multe limbi oficiale conform constituţiei.

12. Europa unită

În Olanda actualmente este total neimaginabilă limitarea limbii frisiene prin orice normă administrativă sau măsură restrictivă. Europa unită și de bunăstare poate fi construită doar cu respectarea egalității în fața legii și drepturile lingvistice[1]. În Provincia Frizia deja au recunoscut că prin mai multe limbi au și mai multe posibilități în viitor. Cei care sunt curioși și vor o prezentare mai amplă a limbii frisiene pot citi aici publicația Limbajul Inimii în frisiană, engleză, olandeză și germană.

Drs. Landman Gábor

LANGUAGE-RIGHTS.EU

IMAGINI DESPRE FOLOSIREA LIMBII FRIZONE.

1.

Limba frisiană este folosită în partea nordică a Olandei, în regiunea numită Provincia Frizia. În afară de aceasta este folosită și în Germania.

Sursă: Eurominority.ro

2.

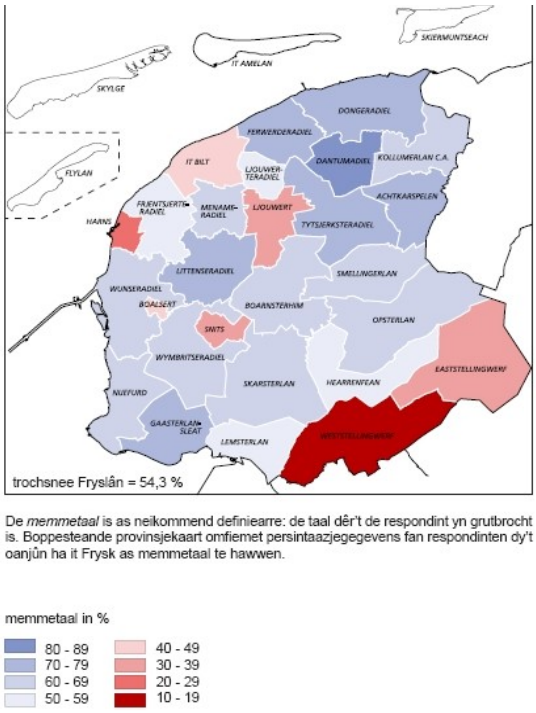

De *memmetaal* is as neikommend definiearre: de taal dêr't de respondint yn grutbrocht is. Boppesteande provinsjekaart omfiemet persintaazjegegevens fan respondinten dy't oanjûn ha it Frysk as memmetaal te hawwen.

Imaginea detaliată a regiunii lingvistică frisiană din Olanda.

În Provincia Frizia 54% din populație vorbește frisiană ca limba maternă. Însă 95% din populație cunoaște limba frisiană.

În zonele marcate cu albastru mai mult de 50% au ca și limba maternă frisiană. În zonele marcate cu roșu acest procentaj este sub 50%.

Sursă: Fryslan.nl

LANGUAGE-RIGHTS.EU

3.

Indicatorul de la intrare în regiunea Provincia Frizia

Teritoriul regiunii friziene este aceleaşi cu Provincia Frizia. Această regiune are doar denumire oficială în frisiană. Oficial nu se poate folosi denumirea olandeză.

Sursă: H.W Fluks

4.

Indicatori de localităţi bilingve

În Provincia Frizia comunitatea locală decide dacă folosesc indicatori bilingvi sau doar monolingvi. În cazul indicatorilor bilingvi denumirea olandeză are locul doi pe tablă.

Sursă: H.W Fluks

5.

Indicatori de localităţi monolingve

În mai multe localităţi nu folosesc indicatori bilingve, denumirea străzilor este exclusiv în frisiană.

Sursă: H.W Fluks

LANGUAGE-RIGHTS.EU

6.

Curs de limbă frisiană

Cel care se mută în Provincia Frizia primește un curs de limbă frisiană în cadou.

Sursă: Fryslan.nl

7.

Taaltaske

Nou-născuții primesc un pachet informațional prin care părinții sunt încurajați să ofere o educație și învățământ în limba maternă frisiană.

Sursă: Fryslan.nl

LANGUAGE-RIGHTS.EU

8.

Certificat de căsătorie

Limba frisiană este una oficială și astfel se poate folosi și în certificate de naștere, de căsătorie.

Sursă: kneppelfreed.nl

9.

Bilingvismul la consiliul județean

10.

Școala trilingvă

Învățământul în limba maternă nu este un baraj în învățarea limbii majorității, din contră devine mai ușor de învățat. Astfel pot învăța și limba engleză mai ușor. Sursă: Frysk.nl

LANGUAGE-RIGHTS.EU

11.

Limba frisiană este folosită des și în activități comerciale

În mod natural nu există nicio lege sau presiune asupra celor care folosesc exclusiv limba frisiană fără inscripții olandeze. Mai mult de atât, ultimul beneficiază și de sprijin de stat.

Sursă: imagini făcute de autor./ afuk.nl

LANGUAGE-RIGHTS.EU

12.

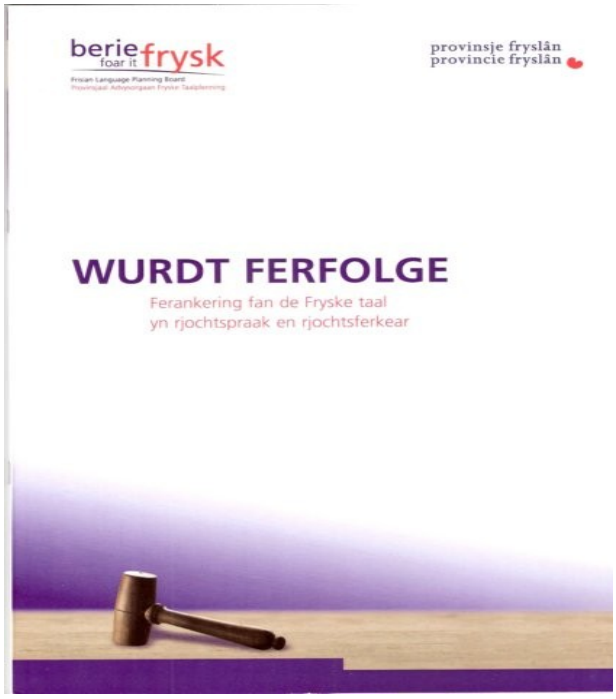

În procesele se poate vorbi în limba frisiană

În judecătoria din Ljouwert sun amplasate indicatoare în care scrie că în cursul proceselor se poate folosi limba frisiană.

13.

Pliantul informative în limba frisiană al judecătoriei din Ljouwerti

Judecătoria din Ljouwerti în mod natural informează și în limba frisiană populația.

LANGUAGE-RIGHTS.EU

14.

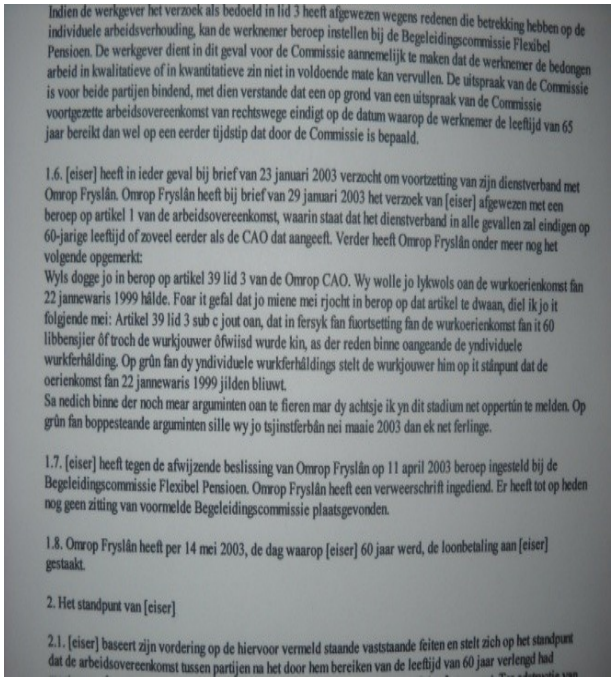

Indien de werkgever het verzoek als bedoeld in lid 3 heeft afgewezen wegens redenen die betrekking hebben op de individuele arbeidsverhouding, kan de werknemer beroep instellen bij de Begeleidingscommissie Flexibel Pensioen. De werkgever dient in dit geval voor de Commissie aannemelijk te maken dat de werknemer de bedongen arbeid in kwalitatieve of in kwantitatieve zin niet in voldoende mate kan vervullen. De uitspraak van de Commissie is voor beide partijen bindend, met dien verstande dat een op grond van een uitspraak van de Commissie voortgezette arbeidsovereenkomst van rechtswege eindigt op de datum waarop de werknemer de leeftijd van 65 jaar bereikt dan wel op een eerder tijdstip dat door de Commissie is bepaald.

1.6. [eiser] heeft in ieder geval bij brief van 23 januari 2003 verzocht om voortzetting van zijn dienstverband met Omrop Fryslân. Omrop Fryslân heeft bij brief van 29 januari 2003 het verzoek van [eiser] afgewezen met een beroep op artikel 1 van de arbeidsovereenkomst, waarin staat dat het dienstverband in alle gevallen zal eindigen op 60-jarige leeftijd of zoveel eerder als de CAO dat aangeeft. Verder heeft Omrop Fryslân onder meer nog het volgende opgemerkt:
Wyls dogge jo in berop op artikel 39 lid 3 van de Omrop CAO. Wy wolle jo lykwols oan de wurkoerienkomst fan 22 jannewaris 1999 hâlde. Foar it gefal dat jo miene mei rjocht in berop op dat artikel te dwaan, diel ik jo it folgjende mei: Artikel 39 lid 3 sub c jout oan, dat in fersyk fan fuortsetting fan de wurkoerienkomst fan it 60 libbensjier ôf troch de wurkjouwer ôfwiisd wurde kin, as der reden binne oangeande de yndividuele wurkferhâlding. Op grûn fan dy yndividuele wurkferhâldings stelt de wurkjouwer him op it stânpunt dat de oerienkomst fan 22 jannewaris 1999 jilden bliuwt.
Sa nedich binne der noch mear arguminten oan te fieren mar dy achtsje ik yn dit stadium net oppertûn te melden. Op grûn fan boppesteande arguminten sille wy jo tsjinstferbân nei maaie 2003 dan ek net ferlinge.

1.7. [eiser] heeft tegen de afwijzende beslissing van Omrop Fryslân op 11 april 2003 beroep ingesteld bij de Begeleidingscommissie Flexibel Pensioen. Omrop Fryslân heeft een verweerschrift ingediend. Er heeft tot op heden nog geen zitting van voormelde Begeleidingscommissie plaatsgevonden.

1.8. Omrop Fryslân heeft per 14 mei 2003, de dag waarop [eiser] 60 jaar werd, de loonbetaling aan [eiser] gestaakt.

2. Het standpunt van [eiser]

2.1. [eiser] baseert zijn vordering op de hiervoor vermeld staande vaststaande feiten en stelt zich op het standpunt dat de arbeidsovereenkomst tussen partijen na het door hem bereiken van de leeftijd van 60 jaar verlengd had

În hotărârea oficială rămân detaliile relevante ale cazului şi acestea nu sunt traduse în olandeză fiindcă limba frisiană este tot aşa de oficială cât şi cea olandeză. (twadde rykstaal).

Sursă: http://www.rechtspraak.nl

15.

Se poate utiliza limba frisiană în instituţiile de primărie

În cele mai mult localităţi din Provincia Frizia toate inscripţiile din primării sunt în frisiană. Toate cererile oficiale pot fi formulate în frisiană, cetăţenii primesc răspuns oficial în frisiană, fără aplicarea unei limite discriminatorie de 20%.

Sursă: imagini făcute de autor, în localitatea Littenseradiel.

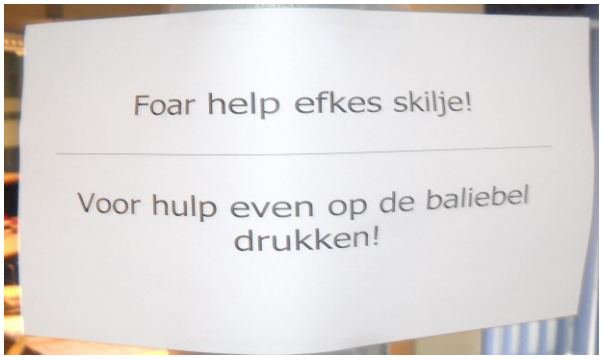

16. Campania vorbește frisiană

Există mai multe inițiative publice și civile pentru încurajarea folosirii limbii frizone.

Vorbește doar în frisiană, cu sărut de la Doutzen. Doutzen este un celebru top model frisian, care promovează limba sa maternă, cea frisiană, pro bono.

Sursă: http://www.praatmarfrysk.nl/

17.

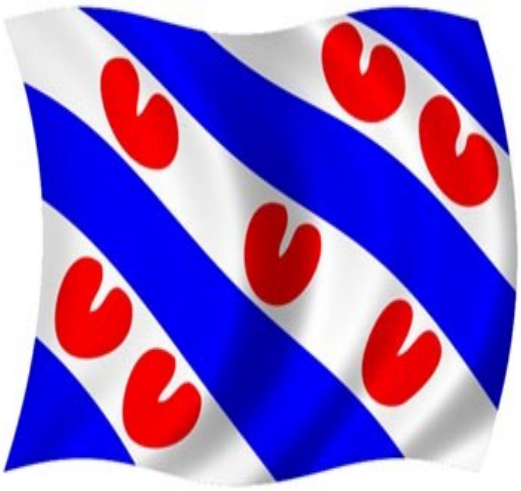

Nu există barieră oficială Se poate utiliza limba frisiană ca și limbă oficială pe tot teritoriul din Provincia Frizia în ciuda faptului că frisiana este limba maternă doar pentru 2% din populația Olandei. Nu deranjează pe nimeni dacă pe clădirile instituțiilor publice din Provincia Frizia sunt amplasate drapelele friziei sau dacă aceste drapele sunt utilizare în afara teritoriul Provinciei Frizia.

18.

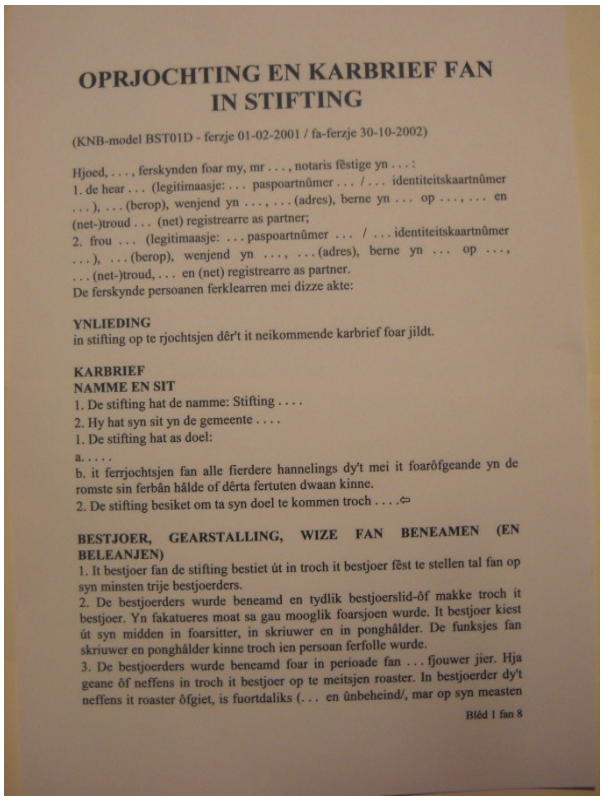

OPRJOCHTING EN KARBRIEF FAN IN STIFTING

(KNB-model BST01D - ferzje 01-02-2001 / fa-ferzje 30-10-2002)

Hjoed, . . . , ferskynden foar my, mr . . . , notaris fêstige yn . . . :
1. de hear . . . (legitimaasje: . . . paspoartnûmer . . . / . . . identiteitskaartnûmer . . .), . . . (berop), wenjend yn . . . , . . . (adres), berne yn . . . op . . . , . . . en (net-)troud . . . (net) registrearre as partner;
2. frou . . . (legitimaasje: . . . paspoartnûmer . . . / . . . identiteitskaartnûmer . . .), . . . (berop), wenjend yn . . . , . . . (adres), berne yn . . . op . . . , . . . (net-)troud, . . . en (net) registrearre as partner.
De ferskynde persoanen ferklearren mei dizze akte:

YNLIEDING
in stifting op te rjochtsjen dêr't it neikommende karbrief foar jildt.

KARBRIEF
NAMME EN SIT
1. De stifting hat de namme: Stifting . . . .
2. Hy hat syn sit yn de gemeente . . . .
1. De stifting hat as doel:
a. . . . .
b. it ferrjochtsjen fan alle fierdere hannelings dy't mei it foarôfgeande yn de romste sin ferbân hâlde of dêrta fertuten dwaan kinne.
2. De stifting besiket om ta syn doel te kommen troch . . . .⇨

BESTJOER, GEARSTALLING, WIZE FAN BENEAMEN (EN BELEANJEN)
1. It bestjoer fan de stifting bestiet út in troch it bestjoer fêst te stellen tal fan op syn minsten trije bestjoerders.
2. De bestjoerders wurde beneamd en tydlik bestjoerslid-ôf makke troch it bestjoer. Yn fakatueres moat sa gau mooglik foarsjoen wurde. It bestjoer kiest út syn midden in foarsitter, in skriuwer en in ponghâlder. De funksjes fan skriuwer en ponghâlder kinne troch ien persoan ferfolle wurde.
3. De bestjoerders wurde beneamd foar in perioade fan . . . fjouwer jier. Hja geane ôf neffens in troch it bestjoer op te meitsjen roaster. In bestjoerder dy't neffens it roaster ôfgiet, is fuortdaliks (. . . en ûnbeheind/, mar op syn measten

Bléd 1 fan 8

Actul de constituire în limba frisiană

Versiunea în limba frisiană are valoare juridică totală. Nu trebuie să fie însoțită de o traducere olandeză.

Acest act notarial este editat în întregime în limba frisiană. Limba frisiană este în întregime o limbă oficială.

Sursă: http://www.fa.knaw.nl

LANGUAGE-RIGHTS.EU

19.

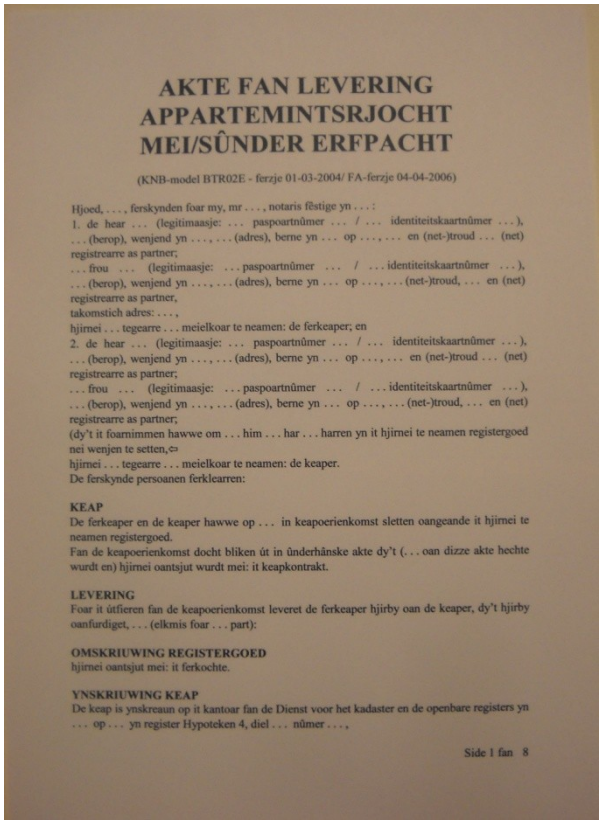

AKTE FAN LEVERING
APPARTEMINTSRJOCHT
MEI/SÛNDER ERFPACHT

(KNB-model BTR02E - ferzje 01-03-2004/ FA-ferzje 04-04-2006)

Hjoed, . . . , ferskynden foar my, mr . . . , notaris fêstige yn . . . :
1. de hear . . . (legitimaasje: . . . paspoartnûmer . . . / . . . identiteitskaartnûmer . . .),
. . . (berop), wenjend yn . . . , . . . (adres), berne yn . . . op . . . , . . . en (net-)troud . . . (net)
registrearre as partner;
. . . frou . . . (legitimaasje: . . . paspoartnûmer . . . / . . . identiteitskaartnûmer . . .),
. . . (berop), wenjend yn . . . , . . . (adres), berne yn . . . op . . . , . . . (net-)troud, . . . en (net)
registrearre as partner,
takomstich adres: . . . ,
hjirnei . . . tegearre . . . meielkoar te neamen: de ferkeaper; en
2. de hear . . . (legitimaasje: . . . paspoartnûmer . . . / . . . identiteitskaartnûmer . . .),
. . . (berop), wenjend yn . . . , . . . (adres), berne yn . . . op . . . , . . . en (net-)troud . . . (net)
registrearre as partner;
. . . frou . . . (legitimaasje: . . . paspoartnûmer . . . / . . . identiteitskaartnûmer . . .),
. . . (berop), wenjend yn . . . , . . . (adres), berne yn . . . op . . . , . . . (net-)troud, . . . en (net)
registrearre as partner;
(dy't it foarnimmen hawwe om . . . him . . . har . . . harren yn it hjirnei te neamen registergoed
nei wenjen te setten,⇔
hjirnei . . . tegearre . . . meielkoar te neamen: de keaper.
De ferskynde persoanen ferklearren:

KEAP
De ferkeaper en de keaper hawwe op . . . in keapoerienkomst sletten oangeande it hjirnei te
neamen registergoed.
Fan de keapoerienkomst docht bliken út in ûnderhânske akte dy't (. . . oan dizze akte hechte
wurdt en) hjirnei oantsjut wurdt mei: it keapkontrakt.

LEVERING
Foar it útfieren fan de keapoerienkomst leveret de ferkeaper hjirby oan de keaper, dy't hjirby
oanfurdiget, . . . (elkmis foar . . . part):

OMSKRIUWING REGISTERGOED
hjirnei oantsjut mei: it ferkochte.

YNSKRIUWING KEAP
De keap is ynskreaun op it kantoar fan de Dienst voor het kadaster en de openbare registers yn
. . . op . . . yn register Hypoteken 4, diel . . . nûmer . . . ,

Side 1 fan 8

Contract de locațiune și de vânzare-cumpărare. Aceste contracte în mod natural sunt valabile în fața instanțelor.

Sursă: http://www.fa.knaw.nl

,

20.

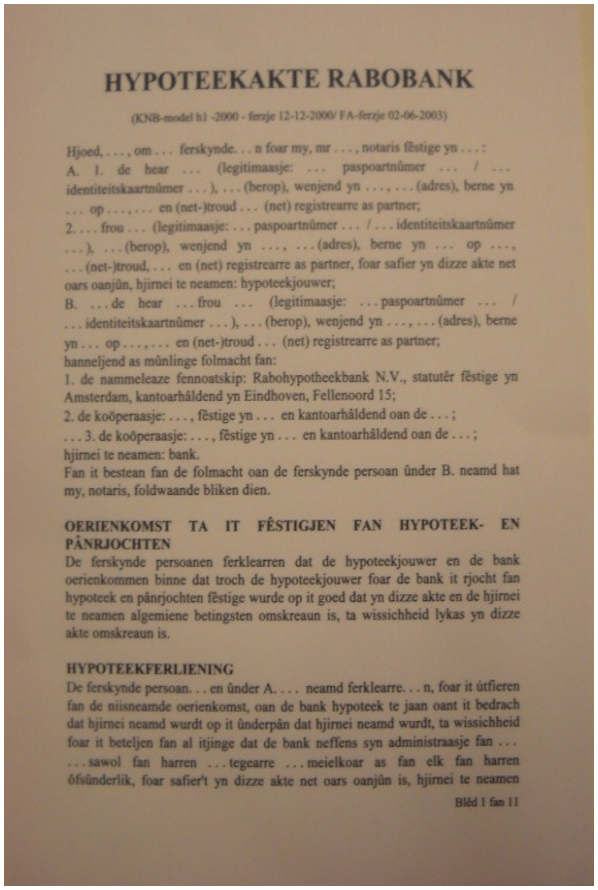

HYPOTEEKAKTE RABOBANK

(KNB-model h1 -2000 - ferzje 12-12-2000/ FA-ferzje 02-06-2003)

Hjoed, . . . , om . . . ferskynde. . . n foar my, mr . . . , notaris fêstige yn . . . :
A. 1. de hear . . . (legitimaasje: . . . paspoartnûmer . . . / . . .
identiteitskaartnûmer . . .), . . . (berop), wenjend yn . . . , . . . (adres), berne yn
. . . op . . . , . . . en (net-)troud . . . (net) registrearre as partner;
2. . . . frou . . . (legitimaasje: . . . paspoartnûmer . . . / . . . identiteitskaartnûmer
. . .), . . . (berop), wenjend yn . . . , . . . (adres), berne yn . . . op . . . ,
. . . (net-)troud, . . . en (net) registrearre as partner, foar safier yn dizze akte net
oars oanjûn, hjirnei te neamen: hypoteekjouwer;
B. . . . de hear . . . frou . . . (legitimaasje: . . . paspoartnûmer . . . /
. . . identiteitskaartnûmer . . .), . . . (berop), wenjend yn . . . , . . . (adres), berne
yn . . . op . . . , . . . en (net-)troud . . . (net) registrearre as partner;
hanneljend as mûnlinge folmacht fan:
1. de nammeleaze fennoatskip: Rabohypotheekbank N.V., statutêr fêstige yn
Amsterdam, kantoarhâldend yn Eindhoven, Fellenoord 15;
2. de koöperaasje: . . . , fêstige yn . . . en kantoarhâldend oan de . . . ;
. . . 3. de koöperaasje: . . . , fêstige yn . . . en kantoarhâldend oan de . . . ;
hjirnei te neamen: bank.
Fan it bestean fan de folmacht oan de ferskynde persoan ûnder B. neamd hat
my, notaris, foldwaande bliken dien.

OERIENKOMST TA IT FÊSTIGJEN FAN HYPOTEEK- EN PÂNRJOCHTEN
De ferskynde persoanen ferklearren dat de hypoteekjouwer en de bank
oerienkommen binne dat troch de hypoteekjouwer foar de bank it rjocht fan
hypoteek en pânrjochten fêstige wurde op it goed dat yn dizze akte en de hjirnei
te neamen algemiene betingsten omskreaun is, ta wissichheid lykas yn dizze
akte omskreaun is.

HYPOTEEKFERLIENING
De ferskynde persoan. . . en ûnder A. . . . neamd ferklearre. . . n, foar it útfieren
fan de niisneamde oerienkomst, oan de bank hypoteek te jaan oant it bedrach
dat hjirnei neamd wurdt op it ûnderpân dat hjirnei neamd wurdt, ta wissichheid
foar it beteljen fan al itjinge dat de bank neffens syn administraasje fan . . .
. . . sawol fan harren . . . tegearre . . . meielkoar as fan elk fan harren
ôfsûnderlik, foar safier't yn dizze akte net oars oanjûn is, hjirnei te neamen

Blêd 1 fan 11

Contract de ipotecă. Mai multe bănci acceptă deja contractele notariale în limba frisiană.

Sursă: http://www.fa.knaw.nl

LANGUAGE-RIGHTS.EU

21.

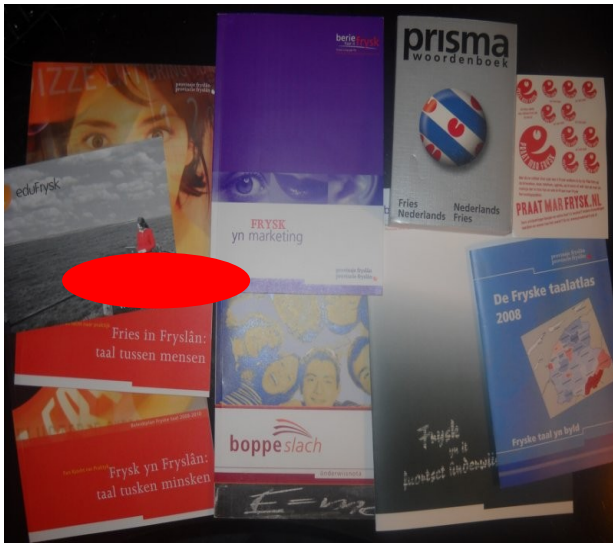

Publicații și direcții politice în limba frisiană.

22.

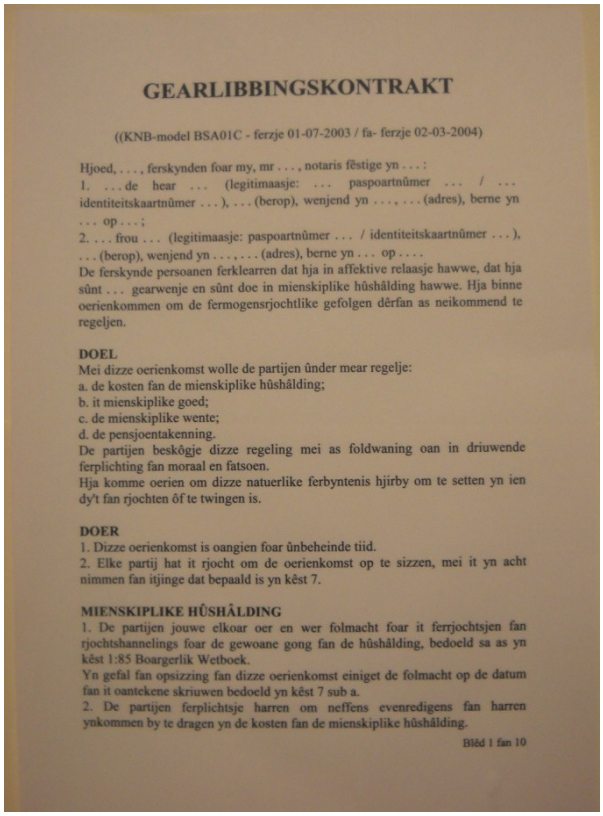

GEARLIBBINGSKONTRAKT

((KNB-model BSA01C - ferzje 01-07-2003 / fa- ferzje 02-03-2004)

Hjoed, . . . , ferskynden foar my, mr . . . , notaris fêstige yn . . . :
1. . . . de hear . . . (legitimaasje: . . . paspoartnûmer . . . / . . . identiteitskaartnûmer . . .), . . . (berop), wenjend yn . . . , . . . (adres), berne yn . . . op . . . ;
2. . . . frou . . . (legitimaasje: paspoartnûmer . . . / identiteitskaartnûmer . . .), . . . (berop), wenjend yn . . . , . . . (adres), berne yn . . . op . . . .
De ferskynde persoanen ferklearren dat hja in affektive relaasje hawwe, dat hja sûnt . . . gearwenje en sûnt doe in mienskiplike hûshâlding hawwe. Hja binne oerienkommen om de fermogensrjochtlike gefolgen dêrfan as neikommend te regeljen.

DOEL
Mei dizze oerienkomst wolle de partijen ûnder mear regelje:
a. de kosten fan de mienskiplike hûshâlding;
b. it mienskiplike goed;
c. de mienskiplike wente;
d. de pensjoentakenning.
De partijen beskôgje dizze regeling mei as foldwaning oan in driuwende ferplichting fan moraal en fatsoen.
Hja komme oerien om dizze natuerlike ferbyntenis hjirby om te setten yn ien dy't fan rjochten ôf te twingen is.

DOER
1. Dizze oerienkomst is oangien foar ûnbeheinde tiid.
2. Elke partij hat it rjocht om de oerienkomst op te sizzen, mei it yn acht nimmen fan itjinge dat bepaald is yn kêst 7.

MIENSKIPLIKE HÛSHÂLDING
1. De partijen jouwe elkoar oer en wer folmacht foar it ferrjochtsjen fan rjochtshannelings foar de gewoane gong fan de hûshâlding, bedoeld sa as yn kêst 1:85 Boargerlik Wetboek.
Yn gefal fan opsizzing fan dizze oerienkomst einiget de folmacht op de datum fan it oantekene skriuwen bedoeld yn kêst 7 sub a.
2. De partijen ferplichtsje harren om neffens evenredigens fan harren ynkommen by te dragen yn de kosten fan de mienskiplike hûshâlding.

Blêd 1 fan 10

Contract de concubinaj în limba frisiană.

Testament în limba frisiană.

Sursă: http://www.fa.knaw.nl

LANGUAGE-RIGHTS.EU

23. 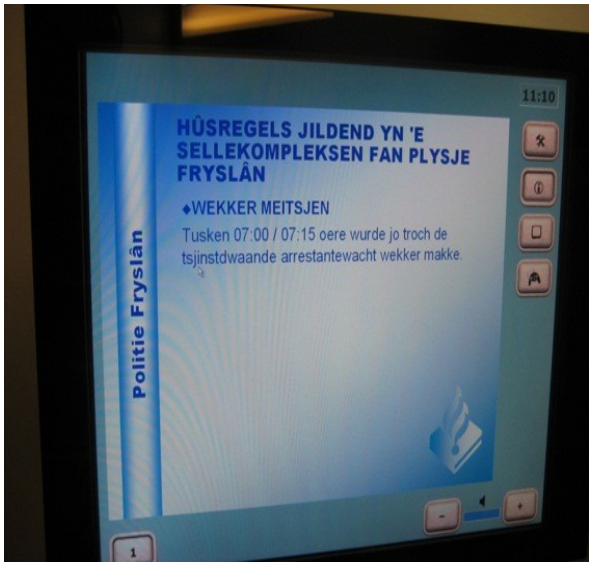

Limba frisiană este folosită și în comunicarea internă în timp de serviciu în cadrul instanțelor și poliției, așa cum reiese din exemplul următor: proceduri de serviciu în limba frisiană la poliție.

Sursă: http://www.afuk.nl

24.

Inscripții în frisiană

Desigur în cadrul primăriilor se utilizează limba frisiană, nu numai pe tăbliițe ci practic aproape toate comunicarea scrisă și orală se desfășoară în frisiană.

Mai multe localități din Provincia Frizia a acceptat acum o direcție politică în privința utilizării limbii frizone.

Sursă: imagini făcute de autor.

LANGUAGE-RIGHTS.EU

25.

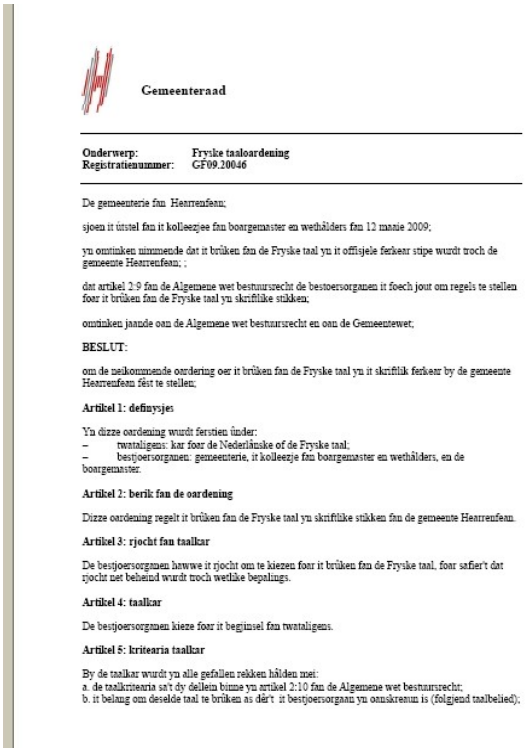

Gemeenteraad

Onderwerp: Fryske taaloardening
Registratienummer: GF09.20046

De gemeenteraad fan Heerrenfean;

sjoen it útstel fan it kolleezjee fan boargemaster en wethâlders fan 12 maaie 2009;

yn omminken nimmende dat it brûken fan de Fryske taal yn it offisjele ferkear stipe wurdt troch de gemeente Heerrenfean; ;

dat artikel 2:9 fan de Algemene wet bestuursrecht de bestoersorganen it foech jout om regels te stellen foar it brûken fan de Fryske taal yn skriftlike stikken;

omminken jaande oan de Algemene wet bestuursrecht en oan de Gemeentewet;

BESLUT:

om de neikommende oardering oer it brûken fan de Fryske taal yn it skriftlik ferkear by de gemeente Heerrenfean fêst te stellen;

Artikel 1: definysjes

Yn dizze oardening wurdt ferstien ûnder:
– twataligens: kar foar de Nederlânske of de Fryske taal;
– bestjoersorganen: gemeenteraad, it kolleezje fan boargemaster en wethâlders, en de boargemaster.

Artikel 2: berik fan de oardening

Dizze oardening regelt it brûken fan de Fryske taal yn skriftlike stikken fan de gemeente Heerrenfean.

Artikel 3: rjocht fan taalkar

De bestjoersorganen hawwe it rjocht om te kiezen foar it brûken fan de Fryske taal, foar safier't dat rjocht net beheind wurdt troch wetlike bepalings.

Artikel 4: taalkar

De bestjoersorganen kieze foar it begjinsel fan twataligens.

Artikel 5: kritearia taalkar

By de taalkar wurdt yn alle gefallen rekken hâlden mei:
a. de taalkritearia sa't dy dêlein binne yn artikel 2:10 fan de Algemene wet bestuursrecht;
b. it belang om deselde taal te brûken as dêr't it bestjoersorgaan yn omskreaun is (folgjend taalbeliedd);

Direcţii politice în privinţa utilizării limbii frisiene.

Dintre altele localităţile It Hearrenfean, Kollumerlan, Snits, Danumeradiel, Ljouwerteradiel, Tytsjersteradiel, Ferwerdderadiel au o direcţie politică de acest gen.

26.

Foarwurd

Achte lêzer en lêzeresse,

Hjirby biedt ik jo it Beliedsplan Frysk 2005 oan. Dit beliedsplan lit sjen hokker kant de gemeente Ferwerderadiel de kommende jierren út wol mei it Fryske taalbeliedd. De gemeente wol har profilearje as Fryske gemeente om sadwaande har Fryske identiteit dûdlik sichtber te meitsjen.

Neist saken dy 't op it gemeentehûs spylje is der ek in haadstik opnommen oangeande it ûnderwiis, fan pjutteboartersplakken oant it folwoeksene ûnderwiis. It gemeentelik beliedd is der op rjochte om alle learlingen ta te rieden op it funksjonearjen yn in twatalige Frysk-Nederlânske maatskippij. Der moat by sein wurde dat de gemeente allinnich in inisiearjende en stimulearjende taak hat.

Mei dit beliedsplan is keazen foar in oanpak dy 't oanslút by it 'Europees handvest voor regionale talen of talen van minderheden', dizze oanpak wurdt ek brûkt troch de provinsje en oare Fryske gemeenten. Dizze oanpak hat as foardiel dat in ferliking mei oare gemeenten en provinsje mooglik is.

Ik wol hjirby de wurkgroep, dy 't geanstald is foar it meitsjen fan it beliedsplan, tankje foar harren wurk. Ferskate kearen is der praat wurden oer it plan, oant it de foarm krigen hat sa 't it der no leit.

Ik hoopje dat jo dit beliedsplan mei in soad nocht lêze sille.

Ferwert, augustus 2005

De boargemaster fan Ferwerderadiel,
Portefûljehâlder Frysk taalbeliedd,

Mr. Wil van den Berg

boargemaster

Mai multe localităţi din Provincia Frizia a acceptat acum o direcţie politică care se referă la următoarele: Inscripţii exclusive frisiene la primăriile ;Locuri de muncă anunţate exclusive în frisiană ; Comunicarea între localităţile frisiene să se desfăşoare doar în frisiană ; Noile denumiri stradale doar în frisiană ;Primăria comunică în limba frisiană cu cetăţenii ;Trebuie cât mai multe publicaţii frisiene ;Consiliul să formuleze pr ocesul verbal doar în frisiană

LANGUAGE-RIGHTS.EU

MAI MULTE INFORMAȚII

1. Site-ul Fundației de Drepturile Omului Maghiar: http://www.hungarian-human-rights.eu

2. Site-ul oficial al Provinciei Frizia: http://www.fryslan.nl http://www.berie.nl

3. Site-ul oficial al Acadmiei Frizone, cu multe informații utile despre utilizarea limbii frisiene. http://www.fa.knaw.nl

4. Mercator, multilingvism oficial în Uniunea Europeană: http://www.mercator-research.eu/

5. AFUK-ul încurajează utilizarea limbii frisiene: http://www.afuk.nl/

6. Site care ne oferă multe informații utile despre utilizarea limbii frisiene: http://www.hallofryslan.nl

7. Site-ul judecătoriei din Ljouwert. http://www.rechtspraak.nl/Gerechten/Rechtbanken/Leeuwarden

8. Kneppelfreed. (Vinerea de bastoane, 16 Noiembrie 1951) http://www.kneppelfreed.nl/

9. Campania vorbește frisiană de la AFUk: http://www.praatmarfrysk.nl/

10. Site-ul de politici educaționale frisiană: http://www.frysk.nl/ http://www.tomke.nl

11. Utilizarea limbii frisiene în administrație publică: http://www.gemeentenenfrysk.nl

12. Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale http://www.echr.coe.int http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Treaties/html/177.htm

13. Organul deliberativ frizon a Cartei limbilor regionale europene: http://konsultatyforgaan.nl.

14. Organizații de reprezentare frisiană: http://www.fryskebeweging.nl/

MULȚUMIRI SPECIALE PENTRU AFUK ȘI PROVINSJE FRYSLÂN

EUROPEAN LANGUAGE RIGHTS KVK 412.11.689 AMSTERDAM

POSTBUS 57133 1040 BA THE NETHERLANDS **THE NETHERLANDS**

TEL: +31 (0)87 8724745 FAX: +31 (0) 84 8304217 INFO @ LANGUAGE-RIGHTS.EU

LANGUAGE-RIGHTS.EU

LJOUWERT CAPITALA CULTURALĂ EUROPEANĂ

WWW.2018.NL

LANGUAGE-RIGHTS.EU